

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" esse:
Joi'a si Duminec'a.

Prețulu abonamentulu:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmonda 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 80.

Dumineca, 5 17 Octobře

1880.

Brasiovu 4/16 Octobře.

Acelu fatalu „non possumus“, pe care Sulta-
nulu, in urm'a consiliiloru Esceletiei Sale Bahram
Aga siefulu eunuciloru, l'a fost datu că respunsu
la cererile urgente ale mariloru poteri, a produsu
mare panica la bursele europene si mai cu séma
la burs'a de Vien'a. Fečiele ineretite ale bursiani-
loru s'au mai inseninatu abia numai dupa nou'a
promissiune a Padisiahului, că voiesce a dá „o
proba de lealitatea si bunavointi'a s'a“ facendu a
se predá Dulcigno neconditiunatu. Iuse cei ce
facu sè se urce si se scada valorile hartiiloru
de statu sunt ómenii cei mai sceptici, de unde
vine, că nici dupa o promissiune atátu de cate-
gorica a Sultanelu nu potu sè se încrèda in situa-
tiunea „pacinica“ a Europei, ci celu multu sunt
dispusi a amaná terminulu marei actiuni viitoare de
resbelu pèna la primavèra.

Schimbarea repentina a dispozițiunei Maiestatii
Sale turcesci nu mai pòte surprinde pe nimenea.
La curtea dela Stambul se petrecu asemeni schim-
bari atátu de desu încátu ceea ce a dobènditu as-
tadi influinti'a marelui eunucu, mane pòte sè fia
revocatu in urm'a intreveneri vr'unui ambasadoru
strainu. De astadata ni se pare, că not'a din urma
pacinica este a se multiami pressiunei ce-o fi fa-
cut'o asupra Sultanelu ambasadorulu germanu si
celu austriacu dela Constantinopolu si este mai multu
decátu probabilu, că reprezentantele Frančiei a sus-
tinenutu staruintiele colegiloru sei, pentru că Turci'a
se cedeze.

Guvernulu francesu pune tóte in miscare spre
a face sè se evite unu conflictu orientalu in care
ar' potè fi incurcata si Frančia. Inca si astadi
cabinetulu dela Paris vede chiamarea tierii numai
in reformele republicane din intru si intr'o atitudine
atenta, expectanta si intodèuna parata față de Ger-
mani'a. Pèna candu Frančia nu se va incurcá in
vreo actiune resboinica orientala, Germaniei 'i sunt
manile legate si nu-i remane alt'a, de câtu a stá
„Habt acht!“ cu față intòrsa spre Frančia.

Pe câtu timpu Frančia nu va esi din rezerv'a
ei, situatiunea Germaniei va fi fòrte dificila in
casulu unui conflictu orientalu, cu deosebire in
casu, candu Angh'a, Russi'a si Itali'a ar' merge
màna in màna, ar fi condamnata a pastrá o neu-
tralitate involuntara, si cu ea nu mai pučinu si
Austri'a; totodata nascèndu-se unu conflictu si in-
tre marile poteri, Germani'a ar' fi in mare peri-
culu, decá Frančia s'ar' alaturá deodata la alian-
ti'a anglo-russo-italiana. Eata caus'a pentru care
credemu, că principele Bismarck si-a datu tóte
silintiile possibile spre a induplecá pe Sultanu
se cedeze.

Inse, principele de Bismarck isi propune si
Dumnedieu dispune. Nu voimu se facemu o rea
predicare, ci constatamu numai o parere ce este
apòpe generala in press'a eu opèna, că Angh'a si
Russi'a abia se voru multiami cu simpl'a predare
a Dulciniei si atunci decá se va efectui conformu
promissiunei guvernulu turcescu. Mai e inca ces-
tiunea grecèscá, cera amenèscá si cestiunea asia
numitului „reglementu organicu alu provinciiloru
europene ale imperiului.“ Admitiendu chiaru, că
predarea orasiului albanesu se va face, se nasce
intrebarea decá Pòrt'a va satisfice dorinti'a poteril-
loru si in cestiunile memorate.

Ambasadorii mariloru poteri se vede că nu au
destula incredere, nici in asigurările Sultanelu cu
privire la Dulcigno, căci au cerutu dela guvernulu
seu esplicari asupra notei ultime, mai cu séma a-
supra instructiuniloru adresate lui Riza-pasi'a si a-
supra naturei conventiunei ce voiesce se-o incheie
Pòrt'a cu Muntenegrulu.

Se anuntia ce-i dreptu dela Scutari, că guver-
norulu turcescu Riza-pasi'a ar' fi conchiamatu pe
conducetorii ligei albanese si i-ar' fi admoniatu a

sprigini predarea pacinica a Dulciniei. Din caus'a
acést'a lig'a a convocatu o mare adunare a popo-
rului albanesu, spre a luá decisiunea ulterioara. Ce
va fi, decá Albanesii, fideli atitudinei loru intransi-
gente de pèna acuma, incurgiati pòte si de pote-
rile interessate, voru declara, că voru preferi mai
bine mórtea decátu că se consenta la mutilarea
corpului loru nationalu? Si cum 'i va potè linisti
sèu chiaru constringe la predare Riza-pasi'a, care
pèna acuma n'a facutu alt'a de câtu a organizá
resistenti'a loru?

Gandindu-ne la tóte eventualitatile possibile in
mersulu desfasiurarei cestiuniloru penditi, nu ne
potemu asteptá nicidecum că tractatulu dela Berlin
se va esecuta in tóte punctele sale in modu pa-
cinicu, din contra suntemu de opiniune, că poterile
cari voiescu actiune nu voru lasá sè tréca ocaziunea
buna ce li se ofera tocmai acuma pentru o ase-
menea actiune, care prin not'a ultima a Sultanelu
a fost numai amanata, nicidecum inse delaturata.
Unde s'a adunatu la unu locu prea multa materia
esplosibila trebuie, mai curendu sèu mai tardiu, se
urmeze esplosiunea. Este scrisu in marea carte a
destinului popóreloru, că Orientulu europènu numai
prin siróie de sange se pòte regenerá.

Cronic'a evenimenteloru politice.

Pentru că se mai avem o variatiune, matadorii
maghiarismului voiescu se puna acuma la ordinea
dilei maghiarisarea comerciului. Se vede, că guvernulu
intradinsu voiesce se preocupe
opiniunea publica maghiara cu asemeni planuri ab-
surde de maghiarisare. Totu ómenii guvernulu, se
dice, au inceputu de curendu agitatiunea pentru
„nationalisarea“ comerciului, care se afla cu deo-
sebite in Pest'a mai numai in manile Nemtiloru si
ale Evreiloru. Dintr'unu raportu asupra unei sie-
dintie a „clubului scriitoriloru si alu artistiloru“
estrageму urmatórele: „Alex. Balazs doresce că
comerciantii se fia siliti prin lege de a-si portá
càrtile in limb'a ungara.(!) Ladislau Nevy crede, că
trebuie facutu ceva pentru că legalitatea a
documentelor-comerciale se fia dependenta dela
limb'a ungara. Moriz Gellesi propune a se formá
Reuniuni de comerciantii tineri, spre a li se dá o
crescere maghiara (sic!). Steiner cere maghiari-
sarea bursei. Br. Ivor Kaas crede, că
guvernulu pòte face multu printr'o presiune asupra
camerelor commerciale si asupra bursei; asia de-
parte nu ar' potè merge corpurile legiuitoare că se
detraga legalitatea càrtiloru portate in alte limbe,
dèr' pòte promové afacerea luandu alte mesuri. De
mare folosu ar' fi, decá comerciantii din provincia
ar' corespunde cu Pest'a unguresce si ar' face
comandele loru unguresce. Dr. Günther opinèza,
că ar' fi bine, decá in processele loru comerciantii
ar' fi constrinsi a alaturá estrasele loru din càrti
si in traductiune ungara. — In fine obliga con-
ferenti'a pe membrii ei, de a lucrá prin pressa si
pe terenu socialu pentru realisarea ideiloru espuse
in acést'a siedintia.

Indata ce Altetiile Loru Regale Domnulu
si Dòmna Romani'e au sositu la Vien'a,
au primitu visit'a archiducelui Albrecht.
Principele Carolu a primitu apoi pe baronulu de
Haymerle, ministru alu afaceriloru straine, cu care
a avutu o lunga intrevedere. Dupa amèdiu Maj.
S'a Imperatulu a facutu o visita lunga Altetiloru
Loru, cari de séra au pranditu la archiducele Al-
brecht. Principele Carolu a plecatu inaintea prin-
cessei la Pest'a. Princess'a Elisabet'a a mai pri-
mitu inainte de plecare, in 13 Octobře, visit'a
archiduciloru Carolu Ludovicu, si a archi-
ducesei Maria Theresia

Sosindu in Pest'a principele Carolu a facutu
mai antaiu in civilu o preambulare de demanètia
pest Corso pèna la citadell'a din Buda. La 10
óre a primitu visit'a comandantulu tierii Br.
Edelsheim-Gyulai care era acompaniatu de siefulu

statului seu majoru Drexler. Mai tardiu la 1 óra
Principele a reintorsu visit'a generalulu Edelsheim.
Eata ce se mai telegrafèza dela Pest'a:

„Principele Carolu alu Romani'e a
trecutu in revista in curtea casarmei regimentulu
alu sieselea austriacu, care porta numele lui. Re-
gimentulu in parada defilá pe din 'naintea A. S.
R., care apoi adresá unu discursu oficeriloru si in-
chiná in sanatatea Imperatului. Oficiarii fura pre-
sintati apoi Domnitorulu, care visitá casarm'a. La
sosirea si la plecarea Domnului, care era in uni-
forma de colonelu austriacu, music'a cantá imnulu
nationalu romanu.“

Despre inspectiunea ce a facutu Alteti'a S'a
regimentulu Nr. 6 de infanteria „Printiu Carolu
alu Romani'e“ se mai scrie: La flanculu dreptu
alu regimentulu asediatu in parada in curtea ca-
sarmei, stá comandantele gener. Br. Edelsheim-
Gyulai, generalii Kees si Samec si statulu majoru.
Domnitorulu sosi imbracatu in uniforma de colo-
nelu austriacu cu adiutantulu seu colonelu Catargiu
(in uniform'a frumósa romana) cu oficerulu de
ordonantia ce is'a datu, capitanulu austriacu We-
ber. Dupa onorurile militare colon. regimentulu
Kristianovici facú raportulu, dupa care urmá de-
filarea regimentulu inaintea A. S., care tienù apoi
in limb'a germana unu discursu càtra oficerii, cari
formara unu semicercu, finindu c'unu intreitu „se
traiesca“ Maj. S'a Imperatulu si Regele. Apoi 'i
fura presintati toti oficerii si Principele intrebá
pe fiecare câtu a servitu, de ce nationalitate e s. a.
Apoi visitá odaile si cuinele din casarma si apoi
se intòrse la oteulu Ungari'a.

Sér'a la 6 óre Alteti'a S'a a datu unu prandiu
oficeriloru regimentulu, la care au asistatu mai
multi generali. Principele Carolu a beutu mai
antaiu in senatatea Imperatului Franciscu-Iosifu.
Colonelulu regim. 6 a respunsu c'unu toastu pentru
Suveranulu Romani'e, invingetoriulu dela Plevna!
Dup'aceea Principele a disu unu urra regimentulu
a caruia siefu onorariu este, alaturi cu care s'a
luptatu odmióra in Schleswig. A. S. R. a confe-
ritu mai multe ordine „Stèu'a Romani'e“ si a ple-
catu apoi la 10 óre la Bucuresci.

Teatulu notei inmanate de Pòrt'a in 12
Oct. c. ambasadoriloru e urmatoriulu: „Pòrt'a,
dorindu se dè puteriloru o dovada de lealitatea si
de buna-vointi'a ei, de schiara, că a otaritu se predè
Dulcigno autoritatiloru Muntenegrene. In acestu
scopu ea va tramite indata ordine categorica autori-
tatiloru locale spre a operá cederea orasiului prin
midilóce pacinice. O conventiune va trebui se in-
trevina spre regularea conditiuniloru acestei cederi.
Pòrt'a otariindu-se sè faca acestu sacrificiu că se
inlature demonstratiunea navala, spera, că, avendu
in vedere acestu sacrificiu, demonstratiunea navala
va fi cu totul inlaturata.

Cunoscutulu siefu radicalu Felix Pyat, au-
diendu despre demissiunea lui Garibaldi, că deputatu,
ia adresatu urmatórea scrisóre interesanta:

„Frate! Demissiunea ta că deputatu in parla-
mentulu regelui de Itali'a a implutu republic'a fran-
cesa de bucuria si sperantia. Ea prevestesce „re-
public'a italiana“. Ea destèpta republic'a spaniola.
Ea prorocesce unitatea si puterea ginte italiene.
Chiaru e timpu. In ajunulu unui resbelu europènu,
ce ni 'lu pregàtesce egoismulu puteriloru conducè-
tòrie, trebue, că si Hamlet se ne intrebamu: „A
fi séu a nu fi?“ Nu sciu, că gint'a germana se
fi produsu unu barbatu, careie se merite mai multu
de câtu tine a fi asemenatu cu eroii anticitatiei.
Bismarck e eroulu fortiei, tu estu celu alu dreptu-
lui. Gint'a latina e pentru unitate, cea germana
pentru varietate. Noi suntemu republicani, ei sunt
feudali. Ei voru inainte de tóte libertatea, noi
voimu inainte de tóte egalitatea. Neamtiulu a im-
plutu lumea cu printii si princesele lui, 'i-a pusu
pe tóte tronurile. Cu soldatii sei tiene Strasbur-
gulu si Metzulu si Triestulu. Elu ne asediaza si

ne impune pretutindeni. Elu e deja in Bosni'a, ear' mane in Constantinopolu. Elu ne impinge de pe proprietatea noastră. Acestu elevu alu nostru, abia de eri intratu in istoria, barbaru, feudal, resboinicu, abia de Voltaire cioplitu, cu ce dreptu se mai fia elu stapanulu nostru? Elu se tine inca de maxim'a: Forti'a inaintea dreptului. Se combatemu dér' forti'a cu fortia, se unimu neamurile latine in o republica, se opunemu 80 milioane republicani ai Sudului contra celor 40 milioane imperatesci ai Nordului. Astfelu vomu avé in partea noastră numerulu precum si dreptulu ce e mai presusu de fortia. Felix Pyat."

"Corespondenti'a Politica" aduce urmatórele sciri din Scutari, cu data de 12 Oct.: "A trecutu timpulu, in care Riza-Pasi'a se silea a ascunde spriginulu datu de guvernul Ligei. Fericulu a aruncatu masc'a si se prepara pe fația de resbelu. Dupa ordinulu seu fregatele cuirasate turcesci „Assyr“, „Muchbiri Surur“ si „Babel“ care-incrucisau canalulu Corfu, au trebuitu sè se duca in apele albanese. Cea mai mare parte a garnisónei diu Preves'a a fost imbarcata directu pentru Dulcigno, unde Riza-Pasi'a a adusu asemenea 400 Albanezi dela Alessio. Locuitorii districtului Scutari au fostu chiamati cu totii sub drapele. Agentii lui Riza-Pasia au reusitu a obtiné grabnica plecarea a Albanesiloru dela Prizrend si Diakowa. Se astépta in 6 zile deja sosirea a 600 ómeni din Albania centrala. In acelasu timpu se gramadescu arme, munitiuni si provisiuni. Aprópe in fia-care di sosescu din Constantinopoli puse, munitiuni si pesmeti. Aici s'a pusu la dispositiunea comandantiloru militari 14.000 pusce Henry-Martini destinate la inarmarea voluntariloru, cari sunt inca de inarmatu. In scurtu Riza-Pasia prepara cu atáta energia pe cáta si iscusintia resbelulu contra Muntenegrului, si o spune curatu, in intretinerile sale cu reprezentantii straini, cá trecerea frontierei de catra Muntenegreni va deveni semnalulu luptei si cá in acestu casu elu va angagia fortie considerabile. Se proiecteaza, dupa cátu se pare, unu atacu simultaneu contra Podgoritiei si Antivariului. Totusi cu cátu se arata mai multa energia si ardóre resboinică din partea Turciloru, cu atátu Muntenegrenii paru linistiti si nehotariti. In adeveru se pare, cá principele Muntenegrului nici nu se gandescu la o campania fara spriginulu materialu si directu alu puteriloru. Straiinii incepu a parasi solulu prea ardieteru alu Albaniei. Colonia europeana dela Scutari se rareste intr'unu modu visibilu."

Principele Alesandru alu Bulgari ei, inainte de a face visita principelui Milan, aliatu alu seu, dupa cum se afirma, pentru evenimentele ce se prepara, a tramisu Tiarului urmatóri'a epistola din Rusciucu: „M. S. Imperatului, la Livadia. Sire! Am terminatu inspectiunea tuturor trupelor si stabilimentelor militare si suntu asia de satisfacutu de ce am vediutu, cá privescu cá o datoria de a profitá de ocaziune spre a multiam M. V. din fundulu animei pentru cá a permisu oficeriloru rusi se vina aci, cá se organizeze armata bulgara si se o faca démna de marele scopu ce este chiamata a urmari. Acesti oficieri au justificatu cu totulu increderea si amici'a ce le am aretatu de la inceputu, si au facutu cu acést'a unu mare servitiu patriei loru. Permite-mi, Sire, cá, profitandu de bine voitorulu consimtiementu alu M. V., se'i citezu numele oficeriloru ce au unu dreptu mai mare la o recompensa. In acelasu timpu mai ceru M. V. permissiunea, cá se potu, intr'unu ordinu de di, multiam oficeriloru rusi in numele M. V. Sarcin'a acestoru oficieri este asia importanta, cá dupa a mea parere, nu se potu in destulu incuragiá aceia dintre densii, cari au intielesu tóta importantia missiunei loru. Alesandru."

Cu privire la cele petrecute in Adunarea generala a actionariloru Cailorulu ferate romane, corespondentele „Curierului Financiaru“ din Berlin comunica urmatórele: „Adunarea generala a actionariloru Cailorulu Ferate Romane pentru anulu curentu, fiindu convocata in terminulu legalu, conformu statutelor, a avutu locu in Berlin la 24 Septembrie a. c., in salonulu Hotelului de Roma, Charlottenstrasse No. 44. Siedinti'a a fostu deschisa de D. Consiliaru intimu A. de Hansemann, Presedintele Consiliului de supraveghiare, ear' Directiunea Princiara a fostu reprezentata prin directorele din Berlin, D. I. Calenderu. Cu redactarea procesului-verbalu, conformu statutelor, a fostu insarcinatu D. notaru G. de Wilmowski Consiliaru de Iustitia.

Se póte dice, cá in aceasta adunare Statulu Romanu a fostu presinte cá singuru actionaru, de órece din cei-lalti actionari n'au fostu decátu 2—3 persóne si care au facutu bine a veni, cáci alt-felu siedinti'a nu s'ar' fi tinutu din cauza de lipsa de scrutatori. Ceea-ce reese inse principalméte din aceasta siedintia este, cá Statulu Romanu a devenitu adeveratulu proprietaru alu Cailorulu Ferate, cáci aprópe tóte actiunile se afla in mânele sale. In adeveru, din espunerea facuta de Directiunea Princiara resulta, cá Statulu Romanu are 225,267,300 mârce in actiuni, remanendu in circulatiune numai actiuni in valórea nominala de mârce 7.673,700. Proba, cá si acestu micu restu nu se afla in mani de detinatori ce ar' fi contrarii conventiunei, e, cá proprietarii acestoru actiuni nu s'au prezentatu nici directamente nici indirectamente la adunarea generala afara de D. Kaufmann, care posedu o mica cantitate de actiuni. Din acelu micu restu de actiuni, e-re suntu inca nepreschimbate, se presinta la schimbu din ce in ce totu mai multu: ast-felu dilele acestea s'au mai presintatu inea pentru preschimbare actiuni in valóre de mârce 168,600. Speramu cá D. Kaufmann va remané in realitate singurulu actionaru nemultiamitu.

„Acestu din urma domnu, in siedinti'a adunarei generale, voiea cu ori-ce pretiu se faca diferite contestatiuni, dér' incercarile sale fiindu nefundate, contrarie statutelor, densulu a fostu respinsu cu multa justitia de distinsulu presiedinte alu adunarei; asemenea voindu a face mai multe dificultati la redactarea procesului verbalu, Notarulu adunarei, D. Comisaru de Justitia de Wilmowski 'l a respinsu, astfelu incátu d. Kaufmann n'a mai fostu in stare a face cea mai mica obiectiune. Contestatiunile d-lui Kaufmann raportandu-se la alte cestiuni, nu la cele puse la ordinea dilei, d. Directore Princiaru I. Calenderu, care a fostu insarcinatu la inceputu a tratá cu d. Kaufmann cestiunea rescumperarei, 'i-a observatu in modulu celu mai cuvenitu, cá déca d-s'a voieá se aiba avantajile rescumperarei, n'avea de cátu a respectá si a executá conventiunea petrecuta intre d. Calenderu si d. Kaufmann, si déca e cine-va, care are dreptulu a se plange si a acusa, e Statulu Romanu, cátra care nu s'au tienutu angagiamentele luate. Ast-felu tóte iacerarile de opositie ale D-lui Kaufmann au remasu fara celu mai micu succesu. In urma s'a procedatu la alegerea nouiloru membri in consiliulu de supraveghiare, conformu statutelor, si la fixarea indemnisiarei a se acordá membriloru acelu consiliu, aprobandu-se in acelasu timpu bilantiulu societatei pe anulu 1879. Ordinea dilei fiindu terminata, Presiedintele Adunarei a inchisu siedinti'a, fiindu tóte formele preserise implinite conformu legi si statutelor. La 29 Octobre c., va avé locu inaintea Curtiei de appelu din Berlin cercetarea procesului ce a intentatu d. Kaufmann Directiunei Societatei C. F. R., cerandu anularea conventiunei si care procesu a fostu castigatu la tribunalulu de cátre Statulu Romanu. Speramu, cá Curtea va confirmá in tóte hotarirea tribunalului. Dér' chiaru cându procesulu ar' fi perdutu, nu va avé nici unu resultatu practiculu pentru d. Kaufmann, cáci tóte actiunile aprópe sunt in posesiunea Statului Romanu si aci dér' e sigurantia pentru Statulu Romanu. Déca Directiunea Princiara insista in aceasta privintia, este mai multu pentru o satisfacere morala decátu materiala. Aflamu asemenea, cá Directiunea Princiara va face se apara in curendu o brosiura in aceasta privintia, din care se va vedé cátu de corectu a fostu Guvernulu Romanu in tóta cestiunea rescumperarei."

Din Basarabia.

Diarulu din Galati „P o s t a“ primesce o seria de corespondentie din Basarabia privitórie la biserica si scóla, din care estragemu urmatóriele parti:

„La Rusi, biserica mai cu séma are fórté mare valóre in statu; cáci, pe langa rolulu ei firescu de moralitatea poporului, ea este intrebuintata inca cá organulu celu mai credintiosu pentru sustinerea despotismului si respandirea panslavismului — Scóla cade pe alu doilea planu, din cauza cá, fiindu bantuita mai cu séma astadi cá molipsita de nihilismu, se considera cá dusmanu, care tinde la surparea monarhismului despoticu. Eata cuventulu, pentru care ingrijirea de biserica la Rusi este fórté mare, si episcopii loru sunt a totu puternici in eparhiile ce administreaza, pe cându scólele suntu tare supraveghiate si umilite prin mesuri disciplinare."

„Eata de ce si in Basarabi'a de biserica s'au ingrijitu Rusii mai anteu. Intreag'a Basarabi'a anexata s'a alipitu bisericésece la episcopi'a din Chisineu, si se administreaza de patru „blagocinici“ (unu felu de protopopi d'ai nostri.) Immediatu dupa anexare, s'a interdisu tuturoru preotiloru de a oficiá in limba romana, chiaru prin satele romanesci. — Preotii romani, cari nu scin rusesce, supusi la cele mai crude persecuti, sunt stramutati din comuna in comuna, cá dór' s'ar' lehemetisi, si s'ar' duce in Romania. Si in adeveru, cei mai multi au parasitu Basarabi'a; ear' cáti au mai remasu, sunt siliti de a invetia rusesce cu ori ce pretiu. Pe preutii bebrani carii nu scin rusesce, 'i pune in disponibilitate, chiaru de ar' fi destulu de vigurosi pentru a mai servi inca; seú le tramite cá ajutore preuti de prin fundulu Rusiei, cari'i spioneaza la fia-care pasu, si raportéza episcopului cele mai neinsemnate lucruri. Am vediutu cu ochii mei preuti romani, bebrani, venerabili de cáte 70 de ani, batjocoriti fația cu poporanii loru, in mijloculu bisericeii, ia oficiarea celor sante chiaru, de cátra noii loru colegi rusi tramisi acuma de episcopulu din Chisineu. Mijloculu celu mai siguru de rusificare, ce se intrebuinteaza cu preutii romani din Basarabia, este acelu favoritu alu Rusiloru: preutii romani sunt permutati dela statele romanesci la cele rusesce si bulgaresce, pentru cá ast-felu se nu le remana alta alternativa, de cátu seú de a se rusi, seú de a 'si luá lumea in capu si a se duce, parasindu'si tóta gospodari'a loru. Ast-feliu 'si facu rusii treburile, si ast-feliu sciu a resplati toleranti'a ne mai pomenita ce au avutu in timpulu guvernului romanu."

„Veti sci inca, onorati lectori, cá persecuti'a romanismului in biserica se executeaza aici tocmai prin aceiasi functionari bisericesci, cari erau in functiuni si in timpulu Romaniei. Fostulu episcopu alu Dunarei de josu P. S. S. Melchisedecu scie acést'a mai bine de cátu ori cine; cáci ambii sei protoierei din Bolgradu si Ismailu si toti preutii favoriti sunt remasi in functiunile lor si asta-di. Dintre acestia, romanofagulu celu mai inversiunatu este fostulu protoiereu de Bolgradu Iosifu Glisianu, actualmente blagocinu de Ismail si antaiulu demnitaru bisericescu alu Basarabiei anectate. Pe acestu protoiereu Prea Sfantitulu Episcopu Melchisedecu mai cá nu'lu bagá in sinu, de dragu ce'i era, 'lu avea cá Benjaminulu seu, si a fostu singurulu preutu din tóta Basarabi'a, caruia i s'au datu cele mai mari onoruri bisericesci. Dér' cându a plecatu Prea Sfantitulu Episcopu din Ismailu nu numai, cá n'a venit se si iéa diu'a buna dela siefulu si protectorulu seu in timpu de 14 ani, dér' inca se pusesu in truntea acelor, carii se intreceau a arunca cu petre in protectorulu loru."

„Prin tóte comunele urbane si rurale se facu subscriptii pentru construirea unei biserici la pólele Balcaniloru, la S i p c a anume, in amintirea soldatiloru caduti acolo in tempulu resboiului dia 1877/78. Aceste subscriptii se facu prin tóta Rusi'a. Biserica va fi de o marime extraordinara; intr'insa se va face servitiu in fia-care di."

„Am disu in una din scrisorile mele de mai nainte, cá grija instructiunei a fost cea din urma, la care s'a ganditu guvernulu rusu. — Si in adeveru cá tocmai anulu acést'a s'au deschisu complectu scoli pe aici. Nu e vorba, scolile ce fusese in timpulu Romaniei prin orasiile Ismailu si Bolgrad s'au pastratu; dér' péna acumu nu erau de cátu de forma cu cáte unu profesor. In cele-lalte orasie lipseau cu totulu; ear' prin comunele rurale d'abea de dupa Pasci incóce s'au deschisu câteva scoli. Unuluclu bunu merita atentiunea la scolile rusesce, localurile. — De localurile scoliloru, ca si de localurile tuturoru institutiuniloru, Rusii se ingrijescu fórté multu si cheltuescu fara crutiare. — Ast-felu tóte localurile de scóla atátu prin comunele rurale cátu si urbane sunt radicalu reparate. In acestu scopu s'a impusu comunelor cheltueli mari, numai sè se faca lucruri bune. Scoli de fete péna in presentu nu se afla de locu. La Bolgrad se mantiene fóst'a scóla centrala, nu inse cá in tempulu Romaniei. Pe toti profesorii numiti in tempulu Romaniei 'i-a pusu in disponibilitate; si d'abia tolereaza pe acei ce 'si-au facut studiile in Rusi'a. — Limba bulgara nu este cá inainte limba studieloru; ci simplu numai tolerata cá limba, si acést'a inca facultativu si cu obligatiune de a fi predata dupa masa, cá obiectu secundaru. Veniturile acestei scoli voru fi luate in curendu de Statu. Intr'unu cuventu acést'a scóla nu va mai fi ceea ce a potutu fi sub guvernulu si in tempulu nostru — Cu Rusii Bulgarii nu se jóca cum s'au jucatu cu noi.

La noi ei erau tari si mari la Bolgradu, ast-
ca in propriulu nostru Statu si cu cheltueal'a
s'au crescutu sierpii, cari acumu cauta se
musce, candu au ajunsu se aiba si ei statu din
raia altora, — căci se scie că mai toti Bulgarii
stadi mai luminăti sunt esiti din acést'a scóla si din
tele din Romani a."

Cercetari Istorice.

raportulu D-lui Nic. Densusianu către Academi'a romana
despre misiunea s'a istorica in Ungari'a si Transilvani'a.
(Urmare.)

IV.

In decursulu misiunei mele in Ungari'a si Transilvani'a
a succesu se afli si câteva tractate originali
secululu alu XVII-lea, inchiatare intre domnii Romaniei si
Moldovei cu principii Transilvaniei. Asia am gasitu in
bibliotec'a universitatii din Pest'a unu tractatu de aliantia
intre Radulu Michnea si principele Transilvaniei Gavrilu Beth-
an din a. 1617; in archivele statului din Bud'a unu trac-
tu de aliantia intre Ionu Mihail Radu si Georgiu Racoti
in anu 1659, si altu tractatu intre Constantinu Basaraba
si principele G. Racoti, fara anu.

Unu documentu importantu pentru istoria Romaniloru
peste Carpati l'am aflatu in bibliotec'a universitatii din
Pest'a. Acest'a este Manifestulu de unire
alu Mitropoliei din Alb'a-Iuli'a, datu
si subsemnatu in sinodulu din 7 Octobru 1698, la olalta cu
conditiunile unirei.

Contientulu acestui actu de o gravitate atatu de insem-
nata remasese pēna astadi cu totulu necunoscutu. Nici suc-
cesorii episcopului Atanasie, care facusera unirea, si nici istori-
cii nu ne spunu, că ar' fi veditu óre odata originalulu a-
cestui manifestu. Totu, ce posedea istoria, pēna astadi, era
numai o traductiune latina, in care pe langa multe neesac-
tati si pe langa omissiunea conditiunilor de unire, iesuitii
intercalasera memorabilulu articlu de credintia:

Omnia admittentes, profitentes ac
credentes, quae illa admittit, pro-
fitetur ac credit, praesertim vero
illa quatuor puncta, in quibus hacten-
us dissentire videbamus¹⁾ — despre care in
textulu originalu romanescu nu se face nici o mentiune.

Analisandu contientulu acestui documentu se constata
cau adeveru istoricu fórte momentosu si a-nume: că in sino-
dulu din 7 Octobru 1698 mitropolia romana din Alba-Iulia
nu acceptase nici o dogma catolica.
Mentiune despre punctele dogmatice se face numai in tra-
ductiunea latina, care inse nu e prevediuta nici cu subsem-
naturile clerului, nici cu sigilulu mitropoliei.

Acést'a este starea de lucruri ce ni-o infacisíeza mani-
festulu originalu din 1698²⁾

Nu mai puțin sunt memorabile pentru epoc'a acést'a:

Scrisórea lui Teodosie mitropo-
litulu Bucuresciloru către Atanasie episcopulu
Transilvaniei, prin care ilu róga a se întórce érași in sinulu
bisericeii orientale 1702;

Sentintia patriarcului Calinicu
din Constantinopole, adresata in forma de pas-
sara către clericii, preoti, boiarii, negutiatorii si ceilalti cre-
știni ortodóxi din Ardél, prin care afurisesce pe Atanasie
pentru trecerea dēnsului la unire si ilu destitue din scau-
nulu arhierescu 1702;

Juramentulu episcopului Atana-
sie depusu in Vien'a dupa acceptarea unirei (16 puncte)
1701;

Memoriele romanului Gavrilu Nagy-
regi scrise in prinsórea s'a din Sibiu, prin care
protestéza in contra presiunei, ce se face asupra consciintiei
poporului romanu 1701.

*) Adeca: Admitendu, profesandu si crediendu tóte
câte densa (biserica catolica) le admite, profeséza si crede,
mai cu séma inse acele patru puncte, in cari pēna acum
se vedea, că nu ne întielegemu. Vedi si Cipariu:
Acte si Fragmente, p. 77.

2) Documentulu acest'a l'am aflatu in colectiunea iesui-
tului Hevenesi, care la olalta cu colegulu seu L. Baranyi si
cu cardinalulu Collonits induplicara pe episcopulu Atanasie
se primésca unirea cu biseric'a Romei. Dér' cum a ajunsu
si cum a remasu actulu acest'a in posesiunea lui Hevenesi? O
lumina in privintia acestui misteriu aflamu in Sincai. La
anulu croniceii 1711 dēnsulu, vorbindu despre unu documentu
alu boiariloru din tíer'a Fogarasiului ne spune urmatórele:
"Scrisórea acésta, care trebuie sa remana in originalu in
archivulu vladicescu din Blasiu, dupa reu obiceiulu loru o
au furatu iesuitii si o au tramisu provincialulu loru Heve-
nesi, carele o a legatu intre scrisorile sale cele multe, care
s'au rapirea si cu furtisagiulu le au adunatu spre mare
pagaba multora, dér' mai vértosu a Ardelnilor. Hevenesi
a reposatu la a. 1715, asia dér' sustigerea se intemphase
in anii cei de antai ai unirei."

Diverse.

(Ce face tieranulu fumatoriu
in desperare.) Despre acést'a ne dá des-
lusire o scrisóre dela Dáv'a, care ne spune, că
scumpindu-se din nou tutunulu in tíera la noi si
inca fórte tare, bietii ómeni s'au lasatu parte mare
de fumatu, altii in desperarea loru au descoperitu
o alta érba, care póte este de totu lipsita de tari'a
ametitória a nicotinelui, dér' are marele avantajiu,
că se capeta cu puțină ostenéla si fara plata prin
paduri, unde cresce ascunsa de vederea ochiloru a-
geri ai impiegatiloru financiari si de unde tieranii
si-o potu procurá mai iute cá tutunulu din traficele,
cari se afla câte una numai in a treia séu a patr'a
comuna, din cauza, că pe traficanti ii punu la dare
de venitu dupa vendiarea tutunului. Scrisórea ce-
o primimu ne mai spune, că frundi'a ce au aflat'o
ómenii din vreo câteva comune de prin pregiurulu
orasiului Dev'a ar' fi chiaru „cu multu mai buna si
aromatica, de câtu tutunulu ce se vinde prin tra-
fice“ si că multi s'au dedata cu ea si o sporescu
tare. Nu cumva e vorb'a aci de asianumitulu
potbalu? Despre acést'a inse nu scimu se fia
„mai bunu si aromaticu cá tutunulu“, de aceea
am fi fórte curiosi se aflamu ceva mai de aprópe
despre acea planta minunata, care ar' poté inlocui
tutunulu.

(Noulu-Fagarasiu) este numele unui
satu, ce se va fundá in Dobrogea si care va fi colo-
nisatu cu treidieci si doue familii emigrate din
tíer'a Fagarasiului in nou'a provincia romana de
peste Dunare. Aceste familii, pe cari lips'a de sub-
sistintia le-au silitu a-si parasi vatr'a parintiésca
ajungēndu in Hērsiova au fostu acolo bine primite.
Primari'a orasiului a decisu ale avisá cá locu de
colonisare unu satu, care a fostu locuitu de turci
si care este acuma parasitu, in apropiare de Hai-
raclar, ear' directiunea Domenieloru statului va dá
emigratiloru lemnele de lipsa pentru cladirea case-
loru gratis din padurile statului. Noulu satu va
portá numele Noulu-Fagarasiu.

(Propaganda maghiara.) La 30
Septembrie a. c. avu locu in Budapesta in semina-
riulu centralu adunarea a 15-a ordinara a Reu-
niunei Santului Ladislau, care si-a pusu de pro-
blema, de a aduná bani spre a se sprigini comu-
nele unguresci din Romani'a si specialu din Mol-
dov'a, pentru că se nu-si pérda moravurile si obi-
ceiurile nationale si se 'si conserve limb'a si reli-
giunea. Unu casu acést'a, care merita o de a-
própe luare aminte a Romaniloru de dincolo. „Bu-
karester Tagblatt“ ne spune, că in cercurile din
Bucuresci a facutu multu sange reu modulu acést'a
de a face propaganda.

(Principele Romaniei si Tisza.)
Cetimu in „D. Z.“: Ambasadorulu romanu din
Vien'a, care a acompaniatu pe Principe la Pest'a,
a visitatu in cursulu dilei pe ministrulu-presiedinte
Tisza spre ai impartasi, că principele Carolu ar'
dori se cunósca pe ministrulu-presiedinte ungurescu.
La 4 óre p. m. ministru-presiedinte a facutu apoi
o visita Domnitorului si a conversatu cu elu timpu
mai indelungatu. Curēndu dupa aceea principele
Carolu a facutu ministrului contra-visitata.

(Nou'a catedrala dela Colo-
nia.) In 15 Octobru a fost festivitatea inaugu-
rarii noiei catedrale dela Coloni'a (Köln) in Prussia
renana. Pe acelasu locu zidise odinóira poterni-
culu imperatu Carolu celu mare prim'a catedrala la
tíermurii Rinului. Vreo patru sute de ani dupa
mórtea lui Carolu celu mare, pe la midiloculu se-
culului alu XIII, a arsu catedral'a si archiepisco-
pulu Conrad de Hochstaden se hotari a-o zidi din
nou inca si mai frumosu, dér' multele certe cu
Papii au impededatu acestu planu si zidirea nu s'a
potutu terminá. In starea acést'a a statu catedral'a
pēna in timpurile mai noue. Regele Wilhelm IV
alu Prussiei a facutu sē se reincépa lucrarile spre
redicarea catedralei si la 1842 s'a pusu pétr'a fun-
damentalata pentru continuarea zidirei. Astadi cate-
dral'a e gat'a si toti Germanii serbatorescu adi a-
cést'a di, in care le-a fost datu a vedé terminandu-
se marea opera sub auspiciile primulu imperatu alu
Germaniei reinviate si reunite.

(Casu de mórte.) In Versietiu a repau-
satu la 8 Oct. a. c. Livi'a Becineaga
consórta d-lui advocatu de acolo Ioane Becineaga.
Decedata era abia in alu 26-lea anu alu etatii
sale. Fi-ai tierin'a usióra!

(Ingiurulu Iassiloru) s'au ince-
putu culesulu viiloru inainte cu câteva dile. Vinulu

in anulu acést'a va fi mai inferioru in cualitate.
Actualmente se vinde vadr'a cu 2—3 lei noi.

[Flotila de resbelu] „Romania
Transdanubiana“, accentuandu necesitatea de a
infintiá o adeverata flotila de resbelu romana, ob-
serva cu privire la vaporulu de curendu construitu
„Griviti'a“ urmatórele: „Mai antaiu că „Griviti'a“
nu e buna la nimicu de câtu a posede unu coman-
dantu, căci n'are nici soliditate, nici comoditate,
nici iutievala, nici nimicu. Unu vaporasiu de aprópe
17 séu 20 metri lungime cu cārm'a scósa afara
din apa, ceea ce nici un vaporu de resbelu nu are;
cu ancor'a legata de unu lantiu subtirelu cá dege-
tulu si care se anina cu franghiutie: cu vinciulu
de lemn, cu tieviele reteradeloru, cari trecu prin cabi-
nele oficeriloru; cu cabin'a capitanului, in care d-nu Bra-
teanu primu ministru s'a facutu ghemu că sēse póta culcá
in fine cu tunulu ei de dinainte care nici póte trage
in unghiu negavtiu si cu capacitatea s'a de 20
tone nu va servi nici macaru câtu vaporulu „Ful-
gerulu“. Trebuie se spunemu curatu, nóe nu ne-a
trebitu unu asemenea vaporu si scopulu nostru
nu ni l'am ajunsu cu construírea lui; ear' oficerii
flotilei, cari au examinatulu planulu vaporului si l'au
admisu ast-felu, nu au fost la inaltimea patriotis-
mulu romanu. Aici acei oficeri au facutu o ces-
tiune de economia, acolo unde nu trebuie se fia
vorb'a de câtu de unu ce folositoru tierii si ar-
matei; căci déca acei oficeri ar' fi staruitu a se
face ceva priinciosu si ar' fi luminatu guvernulu,
de siguru, că parlamentulu tierii nu ar' fi statu
unu minutu la indoiéla de a indoi si a intrei cre-
ditulu deja datu.“

[Teatrulu nationalu in Bucu-
resci.] Marti-séra se au deschisu portile tea-
trulu primei representatiuni din stagiunea anului
acestui'a. Unu lantiu de piese néue, cari originale,
cari traduse, comedii si drame, in versuri séu in
prosa, se prepara de tinerii nostri artisti, pentru
a sustiené mandri'a teatrulu nationalu. Se anuntia
o comedia de d. Urechia, alta de Marian; se vor-
besce, că se voru representa comedia „Iades“, de
d. Macedonski si „Unchiasiu Saracie“, legenda
in versuri de acelasu autoru; „Pacala Salbatecu“ de
d. B. Florescu; „Hernani“ tradusu cu destulu gustu
de d. Duiliu Zamfirescu si „Anim'a si Consciintia“
comedia de Pantazi Ghica, Dér' prim'a ridicare
a pandiei, ce ascunde publiculu secretele culiselor,
va desveli pasiunile din „Daniel Rochat“, ultim'a
opera a dramaturgulu Victorieu Sardou. Atenti'a
publiculu va cadé cu nesatiu asupra d-lui Man-
lescu si d-nei Romanescu; pentru a socoti pasulu
progresulu ce au facutu in mediloculu artei luminei
si alu talentelor, in cari abunda marea capitala
a Françiei. (R. L.)

[Directiunea princiara a cai-
loru ferate romane] aduce la cunoscentia
publiculu, că dela 15 Octobru st. n. intra in vigóre
suplimentulu XIII la „Dispositiunile regulamentare
si tarifele generale pentru transportulu marfuriloru
de mare si de mica intiéla, dela 15 Martiu
1879 st. n.“ — Acestu suplimentu coprinde: 1.
Extinderea tarifulu specialu No. 7 asupra statiuni-
loru: Berladu, Bacau Braila, Bucuresci, Galati,
Piatra, Ploesci si Romanu, cá statiuni de desti-
natiune, si asupra statiuniloru Găesci si Titu, cá
statiuni de predare. 2. Reducerea taxelor pentru
liniile de junctiune din Galati si Braila. Acestu
suplimentu se distribue gratis persónelor, cari posedu
tarifulu respectivu.

[Tălharía cu omoru.] La 21 a cu-
rentei, scrie „Putna“ dela 25, pe drumulu ce duce
dela gar'a Marasiesti la Odobesci, aprópe de barier'a
acestui orasiu, s'a comis o tálharía cu omoru a-
supra unoru Evrei, negutiatori insemnati de
vinuri. Faptulu, dupa câtu ne amu pututu infor-
má, s'a petrecutu ast-felu. Evreulu Froim Dudi
dela Falticeni, plecandu dela gar'a Marasiesti im-
preuna cu unu ginere, unu finu, si alti mai multi
in doue trasuri, au inoptatu pe drumu la Ivancesi.
Una din trasuri, cu cati-va caletori, si alti ómeni
mai de réndu, a tinutu drumulu inainte, si pe la
8 óre séra ajungundu spre uliti'a Ghilei, aprópe de
barier'a Odobesci, au fost intempinati de o banda
numerosa, carei-au batutu si jafuitu de totu ce au
avutu, si le a datu drumulu intrebându-i de Froim
Dudi. Mai pe urma, sosindu si trasur'a a doua
cu alti siése Evrei, hotii i-au intempinatu cu im-
puscaturi, au ranitu pe doi dintr'insii, si au
navalitu asupra lor. Froim Dudi si ceia-l-alti
Evrei au datu totu ce au avutu la densii, numai
se póta scapá cu viatia. Inse dupa ce i-a batutu
si jafuitu, unulu din hotii, de si mustratu de ceia-

l'alti, s'a intorsu si a trasu cu revolverulu in peptulu lui Froim Dudi. Dupa constatarea doctorului ran'a este mortala, căci a patrunsu toracele si plamanii de asupra animei. Se dice că Eyreji aveau asupra loru peste trei mii de galbeni, si hotii au luat numai argintulu, ear' biletele ipotecare s'au gasitu aruncate prin earba si papusióie. Pēna in momentul de fația s'au prinsu căti-va banuiti, dér' adeveratii faptasi inca nu sunt descoperiti.

Cu 1 Octobře st. v. 1880 se incepe unu nou abonamentu pe ultimulu cuartalu la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fóiiei nóstre, alu caroru abonamentu a espiratu cu 30 Septembře st. v. 1880, se binevoiésca a si'lu renoi *de cu vreme*, pentru cá diuariulu se li se póta tramite regulatu.

Domnii noi abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai aprópe* de loculu, unde locuiescu.

Preliulu abonamentului la „Gazeta Transilvaniei“ este :

pentru Brasiovu : pe trei luni 2 fl., pe siése luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa : pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siése luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a : pe trei luni 2 fl 50 cr., pe siése luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne : pe trei luni 7 franci, pe siése luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ in Brasiovu.

Insciintiare,
cátra onoratulu publicu doritoriu de a asecurá, despre
asecuratiunea pe siése ani a caseloru si edificieloru economice, pe langa concederea anului primu cá anu gratuitu.

Budapest'a, in Septembře 1880.

Onoratulu publicu doritoriu a asecurá si cu deosebire onoratií nostri clienti, a caroru simpaihia si incredere, pe langa influintiarea altoru factori, au ridicatu societatea nóstra la positiunea insemnata de adi, nu potu se nu recunósca, cá noi amu remasu tot-deauna fideli acelor principii fundamentale, pe cari amu basatu afacerile nóstre si am tēnutu strinsu de aceste principie, fara a fi conturbati prin incercarile atātu de deosebite de procederea nóstra ale altoru societati, cari s'au ridicatu in urm'a societatei nóstre. —

Observarea consecenta a acestoru principie a adusu cu sine, cá recompensa rezultatele pe cari le resumamu scurtu intr'acolo, cá capitalulu fundatiunalu alu societatei stabilitu cu 3,000,000 florini inca cu finea anului 1880 va fi completatu in bani gata si cá fondulu nostru de reserva va ajunge sum'a stabilita in statute de 1,000,000 florini, si cá vomu trece intotdeauna in urm'a stării favorabile a societatei nóstre la contulu pen-

tru anulu urmatoriu tacese rezervate spre acoperirea dauneloru cu-o suma atātu de insemnata, care probabilu va fi de ajunsu, de a plati cu ea pagubele, cari s'ar' ivi in decursulu anului urmatoriu.

Credemu a poté afirmá, cu tóta cutezanti'a, cá anevoie va fi vreo societate concurenta in positiune de a tiené pasu egalu cu noi.

Inainte de tóte tint'a straduintieloru nóstre a fost de a dobēndi aceste rezultate; căci amu fost convinsi, cá numai atunci vomu poté se facemu servicii interesului afaceriloru de asecuratiune din patria si cu deosebire interesului onoratiiloru nostri clienti, déca ne va succede, a creá diu cástigulu afaceriloru unu fundamentu forte, care, prin aceea, cá ofera siguranti'a necesara, va dá totodata pentru tóte eventualitatele possibile si linistirea trebuinciósa. Cá ne-au succesu acést'a, documentéza sumele citate ale capitalulu nostru si ale fondulu de reserva, ale caroru marime se póte mesurá cu aceea a societatiiloru celoru mai escelente din strainatate.

Onoratulu publicu si in specialu onoratií nostri clienti inse voru si constatá bucurosu, cá pre candu astfelu ne si-leamu pe de-o parte a castigá increderea d-loru, a-o justificá si a raspunde totu cu incredere, pe de alta parte n'amu lasatu din vedere niciodatu comunitatea de interese ce existe intre clientii pentru asecuratiune si societatea nóstra, si de aceea amu fost totdeauna gata, a oferi musteriiloru nostri noue avantagie si favoruri, amesuratu desvoltarei si consolidarei nóstre, si corespundietoriu giurstariloru afaceriloru nóstre, si acést'a intre altele am dovedit'o si prin aceea, cá lasamu cá se participe la cástigulu ce resulta din bransiele respective de asecuratiune pe musterii nostri pentru asecuratiunea vietiei cu jumetate si pe aceia pentru asecuratiuni de grandina cu a cincea parte. Acestu principiu ne va conduce si acuma, candu ne aflamu in positiunea favorabila, a poté portá de aci incolo afacerile c'unu capitalu fundatiunalu intregu platitu si c'unu fondu de reserva completatu si pasimu cu placere la indeplinirea intentiunei ce-o nutreamu de multu pentru casulu, déca vomu ajunge rezultate atātu de frumóse, intentiunea adeca de a oferi clientiloru nostri si in asecuratiunea pentru incendiuri unu nou avantagiu.

Amu hotaritu, si acést'a este ce aducemu la cunoscinti'a onoratulu publicu, de a primi asecuratiunea de case si edificii economice de aci incolo cu acelu avantagiu, incātu, déca proprietariulu casei séu mosiei se obliga a asigurá asemeni edificii pentru siése ani dupa olalta, atunci societatea nóstra nu iea tacs'a pentru anulu antaiu, care 'lu considera cá anu gratuitu, asia, incātu clientulu, asigurandui-se in anulu antaiu proprietatea gratis, este obligatu a plati premiele (tacsele) numai incepēndu dela anulu alu doilea.

Suntemu convinsi, cá avantagiulu ce se ofera prin acést'a va aflá apretierea cuvenita la publiculu posessoru, cu deosebire in anulu acést'a si in anii viitori, in cari efectele giurstariloru triste economice de astadi se voru senti' inca tare, si multi economi voru avé lipsa de parale; căci acestu avantagiu face posibilu si usuréza cu tóte calamitatile timpulu, asecuratiunea pentru o durata mai lunga, si devine, cu atātu mai mare, cu cátu si tacs'a anuala va fi mai insemnata, si cu cátu mai greu le va fi economiloru, cari suferu sub giurstarile triste economice din presentu, a plati acést'a tacs'a acuma inainte.

Unu folosu deosebitu inse voru trage din acestu avantagiu aceia din clientii nostri, cari de mai multi ani sunt si

continua a fi asecurati la noi si carora li se gratifica anulu din urma, pentru cá apoi renoiindusi asecuratiunea se estiude acestu folosu pe doi ani dupa olalta, adeca pentru anulu ultimulu gratuitu, care li se cuvine celoru ce sunt si continua a fi asecurati pe mai multi ani, si pentru anulu primulu gratuitu, ce li se acorda prin acést'a la renoiindusi asecuratiunei pe siése ani.

Aducēndu la cunoscinti'a acestu nou favoru, suntemu îndreptatiti a crede, cá onoratulu publicu va recunósce in acést'a positiune unu semnu de deosebita condescendēntia in concessiunea unui anu gratuitu anticipativu in reciprocitate a increderēi, cu care ne intempinatu intotdeauna onoratií nostri clienti.

Observandu in fine, cá atātu noi cátu si domnii agenti nostri suntemu gata a servi cu deslusiri, semnamu

Cu distincta stima

Prim'a societate ungara generala de asecuratiune

Harkányi. Lévai.

Sciri ultime.

Coloni'a 15 Oct. Festivitatea inaugurarei capitalei a fost stralucita. Imperatulu Wilhelm multiamitu guverneloru germane si tuturoru caror au contribuitu la zidire, incheiandu discursulu cu cuvintele, cá acestu monumentu sublimu se aduce pace poporului. Prepositulu a multiamitu imperatulu pentru spriginulu si scutul datu acestei maropere. Elu esprima dorinti'a cá se sosésca diu pacii cu biseric'a, ca sē se póta reintórcea patriu toriulu ei.

Preturile pietiei

din 15 Octobře st. n. 1880

	Hectolitre.	fl. cr.		Hectolitre.	fl. cr.
Granu	fruntea . . .	8.—	Mazerea . . .	6.—	
	midiuocu . . .	7.60	Lintea . . .	10.—	
	de diosu . . .	7.—	Fasolea . . .	4.40	
Mestecatu . . .	5.80	Cartofi . . .	1.20		
Secara	frumósa . . .	5.60	Sementia de inu . . .	11.80	
	de midiuocu . . .	5.30	„ de cânepa . . .	4.40	
Ordiulu	frumosu . . .	3.70	„ 1 Chilo. fl. cr.		
	de midiuocu . . .	3.30	Carne de vita . . .	—	
Ovesulu	frumosu . . .	2.20	„ de rimatoriu . . .	—	
	de midiuocu . . .	2.—	„ de berbece . . .	—	
Porumbulu . . .	4.50		100 Chile. fl. cr.		
Meiu . . .	4.80		Seu de vita prospetu . . .	—	
Hrisca . . .	—		„ „ „ topitu . . .	—	

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 15 Octobře st. n. 1880.

Rent'a de auru ungara . . .	107.15	Imprumutulu cu premiu ung. . .	108.30
Imprumutulu cailoru ferate ungare . . .	122.—	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin. . .	107.30
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (I-a emisiune) . . .	80.50	Rent'a de harthia aust. . .	71.40
dto. (II-a emisiune) . . .	96.50	„ de argintu „ . . .	72.70
dto. (III-a emisiune) . . .	83.75	„ de auru „ . . .	86.40
Bonuri rurale ungare . . .	95.25	Losurile din 1860 . . .	129.—
dto. cu cl. de sortare . . .	94.—	Actiunile bancei austriace . . .	818.—
Bonuri rurale Banat-Timis.	93.50	„ bancei de creditu ungare . . .	247.50
dto. cu cl. de sortare . . .	92.—	„ bancei de creditu austriace . . .	282.50
Bonuri rurale transilvans	93.75	Argintulu in marfuri . . .	—
„ croato-slav.	94.50	Galbini imperatesci . . .	56.—
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	93.75	Napoleond'ori . . .	93.—
		Marci 100 imp. germ. . .	58.10
		Londr'a	118.—

Prim'a societate maghiara generala de asecuratiune

ASECURÉZA GRATIS

pe anulu primu

case si edificiiuri economice,

déca aceste se voru asecurá la dens'a pe siése ani.

Tacs'a incepe a fi solvita la asemeni asecuratiuni

numai dupa espirarea anului primu.

Deslucire mai detailata contine „Insciintiarea“ de mai susu a Directiunei.

Agentur'a pentru Brasiovu si giuru la F. I. LOOTZ Brasiovu, tērgulu straieloru Nr. 304.